

**PERHON KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA**

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019

Kuva: Arsin rinki

Tarkastuslautakunta 26.5.2020
Valtuusto 15.6.2020

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY	2
2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	4
3. TALOUDELLISTEN JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	5
3.1. Taloudelliset tavoitteet	5
3.2. Toiminnalliset tavoitteet	7
3.3. Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta.....	8
3.4. Tekninen toimi.....	9
3.4.1. Vesi- ja viemärilaitos.....	10
4. HENKILÖSTÖ.....	12
5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA.....	13
6. KUNTAKONSERNEILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI ...	13
7. MUUT HAVAINNOT	15

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Tarkastuslautakunta on suoraan kunnanvaltuuston alainen toimielin, jonka kunnanvaltuusto asettaa Kuntalain 121 §:n mukaan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat; mm. tilintarkastajan valinta.
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi ja
7. valmisteltava tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle.

Kunnanvaltuusto on 20.5.2019, § 24 valinnut tarkastuslautakunnan 1.6.2019 lukien kahdeksi vuodeksi:

Kellokoski Matti, puheenjohtaja
Isomöttönen Antti, varapuheenjohtaja
Huopana Valio, jäsen
Tiala Helena, jäsen
Joutsen Sirkka, jäsen

henkilökohtaiset varajäsenet:

Alatalo Ilona
Humalajoki Tapani
Linna Kalervo
Leväniemi Harri
Humalajoki Aino

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2019 aikana seitsemän (7) kertaa. Esittelijänä toimii tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja sihteerinä on toiminut 2020 maaliskuun loppuun saakka Antti Lindholm ja toukokuun 2020 loppuun saakka tarkastaja Maritta Hintsala, BDO Oy.

Työskentely

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt tarkastuslautakunnan oman arviointisuunnitelman v. 2017-2020 ja työohjelman v. 2019 joka saatettiin kunnanvaltuustolle tiedoksi. Tilintarkastajan työohjelman merkittiin tiedoksi.

Kunnanvaltuusto päätti hankkia tilintarkastuspalvelut vuosille 2020-2021 BDO Auditor Oy:ltä 9.12.2019 § 64.

Sidonnaisuudet on tarkistettu ja annettu kunnanvaltuustolle tiedoksi 18.11.2019

Tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissa johtoryhmän jäseniä ja lisäksi on kuultu kunnanhallituksen puheenjohtaja Antti Hietaniemen katsaus maakunnan ja Perhon välisestä yhteistyöstä sekä kunnanhallituksen toiminnasta.

Tietohallintoasiantuntija Toni Varila kertoi katsauksessaan tietohallinnon suunnittelusta, hankinnoista ja tietoturvaan liittyvistä asioista.

Maaseututoimen katsauksessa maaseutuasiamies Jukka Hautamäki ja maaseutu-asiamies Seija Klemola kertoivat maaseututiimin keskeisistä tehtävistä.

Kosek Oy:n toimitusjohtaja Anne Pesola kävi kertomassa ajankohtaisista asioista.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ei ole Hallintolain 28 §:n mukaisia pysyviä esteitä ja luottamustoimista johtuvat esteet ovat henkilöittäin seuraavat:

Kellokoski Matti	- Koneurakointi Kellokoski Oy - Milespakka Oy hallituksen jäsen
Isomöttönen Antti	- Koneurakointi ja Kuljetus J Isomöttönen Oy - Ympäristöltk varapuheenjohtaja - MTK Keskipohjanmaa valiokunnan jäsen
Huopana Valio	- ei esteitä
Joutsen Sirkka	- ei esteitä
Tiala Helena	- ei esteitä

Tarkastuslautakunnan painopisteenä v. 2019 työohjelman mukaisesti kunnan koko toiminta.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kunnanhallitus on 5.8.2019, § 152 on merkinnyt tiedoksi arviointikertomuksen ja antanut arviointikertomuksessa esitettyihin johtopäätöksiin, kysymyksiin ja kehittämisehdotuksiin seuraavanlaiset vastaukset ja jotka on saatettu kunnanvaltuustolle tiedoksi 26.8.2019 § 38.

Kysymys 1. Tulopohja ei ole riittävä nykyiseen kustannusrakenteeseen. Mikä on toteutumismahdollisuus?

Kunnanhallitus on kokouksenssaan 13.5.2019 huomoinut, että kunnan talouden kehitys poikkeaa laaditusta talousarviosta ja nimesi talouden tasapainottamistyöryhmän, jonka tehtävänä on etsiä ratkaisuja, joilla kunnan tulot ja mento saadaadaan tasapainoon. Tasapainottamisryhmä osallistuu myös vuoden 2020 talousarvion valmisteluun, tavoitteena on oikaista kuntatalouden kehitys kestäväällä tavalla.

Kysymys 2. Nopeat päätökset opetustoimen tarpeiden mukaisista tilaratkaisuista pitkällä aikavälillä?

Lukiorakennuksen tilaremontti valmistuu syksyn aikana ja tilat saadaan opetustoimen käyttöön viimeistään syyslomaviikolla. Oksakosken koulutilojen kuntoselvitykset toteutaan loppukesän ja alkusyksyn aikana. Edellä mainitut sekä ammattiopiston tilojen hyödyntäminen huomoidaan vuoden 2020 talousarvion valmistelussa. Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta valmistele esityksen pitkän aikavälin tarpeiden mukaisista tilaratkaisuista talousarvion laadinnan yhteydessä.

Kysymys 3. Kunnan osittain omistamien asunto-osakeyhtiöiden tarkastelu. Omistus pohja? Asunto-osakeyhtiöiden ja vuokra-asuntojen paremmin katettava korjauskustannukset.

Kunnan omistaman kiinteistömäärän (ml. asunto-osakeyhtiöt) omistus ja yhtiöittämisjärjestelyt tarkastellaan talouden tasapainottamisryhmän työskentelyssä syksyn aikana. Asunto-osakeyhtiöiden korjauskustannusten siirtämisessä suoraan vuokrahintoihin on huomioitava olemassa oleva vuokrataso ja asuntojen houkuttelevuus.

Kysymys 4. Kaukolämpöverkoston ikä, onko varauduttu korjauksiin?

Vuosittain talousarvion Investointiohjelmassa on varauduttu pieniin korjaus- ja kunnostustöihin 20 000 eurolla ja vuonna 2019 tarkoitus on vielä uusia verkoston vanhinta osaa talousarvioon varatulla 150 000 euron määrärahalta.

Kysymys 5. Lämpölaitoksen toimintakyky?

Tekninen lautakunta on käsitellyt asiaa 4.6.2019 § 41 ja päätti, että toimintaa jatketaan nykyisellä laitoksella ja laitosten toimintaa pyritään optimoimaan, tavoitteena laitoksen käyttöä jatkaminen. Laitoksen nykyinen kapasiteetti ei riitä olemassa olevalle kiinteistömäärälle. Lisätehon tarve olisi n. 1 MW.

Lisäksi selvitetään varavoimana olevan öljypolttimen tehon nosta varakapasiteetiksi kriisitilanteiden varalle.

Kysymys 6. Vuokrasopimukset ajatasalle. Soite?

Vuokrasopimukset päivitetään tilatarpeiden muutosten ollessa ajankohtaisia. Soiten vuokrasopimus on päivitetty ja allekirjoitettu 12.4.2019. Talouden tasapainottamistyöryhmässä tarkastellaan kunnan omistamien kiinteistöjen vuokratasot ja yhtiöittämisjärjestelyjen tarpeet sekä toteuttamisaikataulut.

3. TALOUDELLISTEN JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3.1. Taloudelliset tavoitteet

Strategiset painopisteet ja -tavoitteet 2018-2023

Strateginen painopiste ja tavoite 2019	Strateginen tavoite
Vuosikate kattaa poistot	Elinkeinojen mahdollistaminen
Kertynyttä ylijäämää	Yhdessä tekeminen
Lainamäärä korkeintaan maan keskitasoa	Viihtyisä elinympäristö
Veroprosentti Keski-Pohjanmaan keskitasoa	Palveluiden kehittäminen

Vuosikate tilinpäätöksessä 2019 on 1,107 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen (1,491 milj. euroa) jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui -384 482,91 euroa. **tavoite ei toteutunut**

Perhon kunnan tilikauden ylijäämä on 86.091,99 € ja on 1,489 milj. € edellisvuotta parempi. Kertynyttä ylijäämää on 3,155 milj. € **tavoite toteutui**

Käyttötalouden nettomenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,050 milj. euroa eli 0,26 %, eniten käyttötalousmenot kasvoivat palvelujen ostoissa.

Verotuloja saatiin 189.481,12 euroa (-2,46 %) edellisvuotta vähemmän. Verotuloja kertyi yhteensä 7,526 milj. euroa. Perhon tuloveroprosentti on 21,50, Keski-Pohjanmaa keskimäärin 21,72 **tavoite toteutui**

Valtionosuuksia vuonna 2019 kertyi 12,376 milj. euroa eli 0,985 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Valtiovarainministeriö maksoi syrjäsuylisää 0,916 milj. euroa vuosilta 2017-2019.

Investoinnit vuonna 2019 olivat 1,268 milj. € ja, myyntituloja kertyi 18.144,90 €. Eniten rahaa kului lukion peruskorjaukseen (0,979 milj. €). Peruskorjauksessa uusittiin ilmanvaihto, sähköistys ja pinnat sekä tehtiin ulkopuolisia perusparannustöitä.

Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden vaihteessa 4,0 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 0,036 milj. euroa. Perhon kunnan lainamäärä oli 6.733 €/asukas. Tilinpäätöksessä 2018:maan keskimääräinen lainakanta oli 3.039 €/asukas ja Keski-Pohjanmaalla vastaava luku oli 4.668 €/asukas. **tavoite ei toteutunut**

Kriisikuntakriteerit ja muita tunnuslukuja:

(KL 118 §) 2019-2021 Kriisikuntakriteerit	Tunnusluku	Perho Tp 2016	Perho Tp 2017	Perho Tp 2018	Perho Tp 2019
Jos alijäämäkriteeri täyttyy yksinään					
Alijäämä väh. 1000 eur/as, (vim. tp) väh 500 eur/as (sitä ed. tp)	Kunnan vuosikate/asukas	+570	+527	-20	+401
tai kaikki alla olevat kriteerit täyttyvät yhdessä					
	Kuntakonsernin vuosikate/asukas	+737	+696	+144	+447
Tulovero% ylittää maan ka. 1 %-yksiköllä 2019; 19,88 (2018; 19,84)	Tuloveroprosentti	21,00	21,50	21,50	21,50
	Kunnan lainamäärä/asukas	3.003	4.596	5.882	6.733
Konsernin vuosikate negatiivinen	Konsernin vuosikate	2.143	1.990	407	1.234
Konsernin lainakanta/asukas ylittää 50 % maan ka.2019 7105 eur/as , 2018; 6 540 eur/as	Kuntakonsernin lainamäärä/asukas	3.669	5.321	6.570	7.625
	Ylijäämä /asukas, €	1.471	1.564	1.087	1.144
	Kertynyttä ylijäämää, milj. €	4,275	4,472	3,069	3,156
	Kunnan omavaraisuusaste	58,6	53,3	44,8	42,5
	Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,0	65,8	85,7	88,0
Konsernin suhteellinen velkaantuminen > 50 %	Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	50,5	55,7	67,2	73,1

1. Sosiaali- ja terveystoimen menot ylittävät arvioidun 0,454 milj. €
 -kuntamaisema-asiat yli arvion 0,671 milj. €, vähennys ed. vuoteen 0,385 milj. €
 -erikoissairaanhoidon menoja ed. vuoteen 0,155 milj. €
 -kasvua ed. vuoteen 2,92 %-yks.
 -Soite palautti Perhon kunnalle ylijäämäpalautuksena 296.387 euroa, joka oli kertynyt erikoissairaanhoidon menoista aikaisemmilta vuosilta

Soiten tavoite on puolittaa jäsenkuntien sote-kustannusten kasvu ja saattaa jäsenkuntien tarvevakioidut sote-kustannukset maan keskiarvoon. Tavoite puolittaa aikaisempi kustannuskasvu (+ 5,7 %) ei ole onnistunut vaikka kustannusten kasvu onkin aikaisempaa pienempää.

2. Sijoitussalkku tuotti vuonna 2019: 282 958,47 euroa, vuonna 2018 tuotto oli 197 543,23 euroa.

Sijoitussalkussa markkinahinta oli vuoden vaihteessa 2019 alle hankintahinnan 22 885,54 ja edellisvuonna 182 625,08 eur.

TILINPÄÄTÖS 2019**Tuloslaskelmaa...**

	<u>Tp 2017</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>Muutos % tp18/tp19</u>
Toimintatuotot (ulk.)	3 096 672	3 183 798	3 337 688	4,8
Toimintakulut (ulk.)	-21 224 360	-22 312 207	-22 515 781	0,9
TOIMINTAKATE (ulk.)	-18 127 688	-19 128 409	-19 178 093	0,3
Verotulot	7 801 646	7 715 145	7 525 664	-2,5
Valtionosuudet	11 547 330	11 390 780	12 376 248	8,6
Rahoitustuotot ja -kulut	284 589	-33 844	382 926	-1231,4
VUOSIKATE	1 505 877	-56 328	1 106 745	-2064,8
Sumu poistot ja arvonalent.	-1 352 230	-1 413 034	-1 491 228	5,5
Poistoero vähennys	6 253	6 253	6 253	
Rahastojen lisäys/vähennys	37 500	60 000	464 322	673,9
Tilikauden yli /alijäämä	197 400	-1 403 108	86 092	106,1
Lainakanta milj. €	13,146	16,512	18,575	
Lainakanta €/asukas	4 596	5 882	6,733	

3.2. Toiminnalliset tavoitteet

Kunnan talouden kehitys poikkesi 2019 alkuvuoden osalta talousarviosta. Käyttötalouden osalta tilikauden aikana tehtiin 130 880 euron suuruinen lisätalousarvio. Asiakaspalveluiden ostot muilta ylittivät talousarvion 480 454,76 euroa. Kunta pystyi säästämään muissa menoissa, jolloin käyttötalouden menojen talousarvioylitys jäi 257 861,08 euroon.

Kunnanhallitus nimesi 13.5.2019 § 103 talouden tasapainottamisryhmän, jotta talousarvion toteutuminen voidaan oikaista suunnitellulle linjalle.

Taluden tasapainottamisen osalta kunnassa on tilikauden 2019 aikana käyty yt-neuvottelut, joiden taloudellinen vaikutus näkyy täysipainoisesti vuoden 2020 aikana.

Tilikaudelle 2019 suunniteltuja investointeja on siirretty. Investointeihin oli varattu talousarviossa määrärahoja 2 662 300 euroa, josta toteutui vain 1 268 025,72 euroa (47,6 %).

3.3. Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunta

Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunnan yhteenlaskettu toimintakate alittui 113.191,77 eurolla.

	Tp 2018	Ta 2019	Ta-muut	Ta 2019 yht.	Tp 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	338.865,43	313.700		313.700	390.102,69	-76.402,69
Toimintakulut	-7.458.354,17	-7.617.130	56.000	-7.561.130	-7.524.340,92	-36.789,08
Toimintakate	-7.119.488,74	-7.303.430		-7.247.430	-7.134.238,23	-113.191,77
Toim.kate €/as	-2.521,07	-2.586,20		-2.566,37	-2.585,81	

Poikkeama jakautui tehtävittäin seuraavasti:

Ylitukset/alitukset	Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
Sivistysltk	-6 977,00	947,48	-6 029,52
Päivähoito ja kotihoidontuki	-45 845,73	54 849,04	9 003,31
Ap/lp toiminta	3 305,62	-4 186,46	-880,84
Esiopetus	0,00	-33 339,10	-33 339,10
Peruskoulu	-21 632,03	-53 578,04	-75 210,07
Lukio	-18 374,14	50 744,98	32 370,84
Kansalaisopisto	0,00	-3 039,00	-3 039,00
Kirjasto	129,03	-21 108,74	-20 979,71
Vapaa-aikatoimi	9 716,93	-20 092,51	-10 375,58
Yhteensä			-108 479,67
Toimintakate alitus yhteensä			-113 191,77
Erotus			4712,10

Yksi strategisista painopistealueista on, että oppilaskohtaiset kulut eivät kasva. Tätä mitataan tunnusluvulla kustannukset/oppilas. tavoite toteutui

Oppilaskohtaiset kustannukset	Tp 2015	Tp 2016	Tp 2017	Tp 2018	Tp 2019
Perusopetus €/oppilas	8 354	8 429	9 050	9 409	8 830
Lukio-opetus €/oppilas	9 400	10 092	10 984	10 536	9 593

3.4. Tekninen toimi

Teknisen toimen strategisena painopisteenä on elinkeinoelämän mahdollistaminen. Mittarina oli raepuhaltamoinvestointi ja uusien yrittäjien saaminen vastaanottohalliin. Hallin vuokrausaste oli 88 %. Uusia yrittäjiä ei saatu, raepuhaltamoinvestointi ei toteutunut.

Toinen straginen painopiste oli viihtyisä ympäristö. Jalmiinakodin ja Aamuruskon pihaan rakennettiin katettuja oleskelutiloja ja Jalmiinakodin vieressä on kesäkahvila. Tavoitteena ollut päästöjen pieneneminen Perhojokeen toteutui, koska vuoden 2019 alussa valmistui uusi jätevedenpuhdistamo. Edellisvuoteen verrattuna tulokset paranivat. Pieniä ylityksiä tehtiin kiintoaineessa ja fosforissa.

Veden jakelussa ja viemäriverkostossa häiriöt vähentyivät samoin viemärin tukosten määrä. Vedenjakelussa häiriöiden määrässä oltiin edellisvuoden tasossa. Näin päästiin tavoitteeseen myös kolmannessa strategisessa painopistealueessa.

Teknisen toimen toimintakate pysyi lähes talouarviossa, toimintakate ylittyi vain 14.561,01 euroa.

	Tp 2018	Ta 2019	Ta- muutos	Ta 2019 yht.	Tp 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	3.765.645,58	3.825.160		3.825.160	3.811.612,01	13.547,99
Toimintakulut	-3.377.663,76	-3.388.840		-3.388.840	-3.360.731,00	-28.109,00
Toimintakate	387.981,82	436.320		436.320	450.881,01	-14.561,01
Sumu-poistot	-1.284.370,77	-1.378.180		-1.378.180	-1.375.946,01	16.241,08
Lisäpoistot	0,00	0,00		0,00	-18.475,07	
Toimintakate €/as	137,39	154,50		154,50	174,30	

Teknisen toimen riskitekijät

Toiminnalliset riskit

- ✓ resurssien riittävyys ja henkilöstön osaaminen
- ✓ vanha kiinteistökanta, putkirikot, sisäilmaongelmat ja varustetaso
- ✓ Soite-kiinteistöt; kaikkien tilojen vuokraus, tyhjät tilat
- ✓ riittävä asuntokanta; vuokra-asuntojen riittävyys, tyhjät asunnot, korkea vuokrataso

Taloudelliset riskit

- ✓ myytävien kiinteistöjen tasearvo alle käyvähinnan/ myyntihinnan
- ✓ kasvava korjausvelka; kiinteistöjä ylläpitävään korjaukseen ei ole riittävästi resursseja
- ✓ poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kesät

Teknisen hallinnon toiminta on ollut tavoitteiden mukaista. Lautakunta on kokoontunut 9 kertaa, käsiteltyjä asioita on ollut 68 kpl. Henkilöstöresurssien riittävyys on heikolla tasolla.

3.4.1. Vesi- ja viemärlaitos

Liikelaitosten toiminta on ollut lähes tavoitteiden mukaista. Viemäriverkoston vuotojen takia on runkolinjoja puhdistettu ja kuvattu. Vesijohtoverkostossa on ollut viisi merkittävää vuotoa tarkastelujaksolla. Vesi- ja viemärlaitoksen asiakaslaskutusjaksotus on muuttunut edellisestä vuodesta ja siksi toteutuma prosentti on muuttunut vuodesta 2018. Lisäksi vedenkulutus ja siitä saatavat tuotot ovat pienentyneet vuodesta 2018. Uusia vesi- ja viemäriliittymiä tilattiin arvioitua vähemmän.

Riskitekijät:

- ✓ laadukkaan veden saanti
- ✓ pohjavesien suojelusuunnitelmat tehty
- ✓ kuivat kesät madaltavat pohjavesien pintoja
- ✓ vuodot verkostoissa, vanhimman verkoston ikä yli 40 v.

Vesilaitos

	Tp 2018	TA 2019 +muutos	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	298.428,72	256.200	226.589,25	29.610,75
Toimintakulut	-107.743,51	-116.810	-133.459,75	16.649,75
Toimintakate	190.685,21	139.390	93.129,50	46.260,50
Sumu-poistot	-41.490,32	-42.600	-42.486,52	-113,48
Tilikauden tulos	149.194,89	96.790	50.642,98	-40.147
Myyty vesimäärä	201.315 m ³	210.000 m ³	199.373 m ³	
Vesimaksu	0,90 €/m ³	0,90 €/m ³	0,90 €/m ³	

Viemärlaitos

	Tp 2018	TA 2019 +muutos	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	260.956,32	319.500	302.450,95	17.049,05
Toimintakulut	-147.406,36	-143.950	-217.748,04	73.798,04
Toimintakate	113.549,96	175.550	84.702,91	90.847,09
Sumu-poistot	-123.525,93	-216.000	-199.498,96	-16.501,04
Tilikauden tulos	-9975,97	-40.450	-114.796,05	-74.346,05
Laskutettu jätevesi				
	76.684 m ³	70.000 m ³	75.134 m ³	
Vesimaksu	2,10 €/m ³	2,10 €/m ³	2,10 €/m ³	

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota viemärlaitoksen tilikauden tulokseen, joka on talousarvioita huomattavasti heikompi.

3.4.2. Kaukolämpölaite

Lämpölaite on tuottanut lämpöä kotimaisella polttoaineella erittäin hyvin. Lämpölaitoksen 2 MW kattilasta on jouduttu ottamaan lähes 3 MW tehoa, tämä lyhentää kattilan käyttöikä. Toimintavarmuutta parannettiin kunnostamalla öljypolttimot ja optimoimalla niiden toimintaa syksyn 2019 aikana. Lisäksi on korjattu lämmityskaudella syntyneitä vaurioita. Näitten takia lämpölaite jää asetetusta tulostavoitteestaan. Kaukolämpöverkossa on ollut isoja vuotoja, joidenka sijaintien löytäminen kesti pitkän aikaa. Edelleen verkostossa on pieniä vuotoja, joita ei ole löydetty. Leudosta talvesta johtuen, lämmön myynnistä saatiin hieman suunniteltua vähemmän tuloja.

	Tp 2018	TA 2019 +muutos	TP 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	524.672,31	530.850	522.690,57	8.159,43
Toimintakulut	-430.946,72	-414.840	-426.673,30	11.833,30
Toimintakate	93.725,59	116.010	96.017,27	19.992,73
Sumu-poistot	-111.305,70	-110.000	-112.472,75	2.472,75
Tilikauden tulos	-17.580,11	6.010	-16.455,48	22.465,48
Laskutettu lämpö	7.986 MWh	7.986 MWh	7.986 MWh	
Kulutusmaksu	53 €/MWh	57,10€/MWh	57,10€/MWh	

4. HENKILÖSTÖ

Henkilöstösuunnitelma on laadittu yhteistyössä esimiestyöryhmän kanssa ja hyväksytty sekä yhteistyöryhmässä että kunnanhallituksessa. Työtyytyväisyyskysely toteutettiin koko henkilöstölle marraskuussa- ja joulukuussa, vastausprosentti oli 56,3.

Toimistotiimin yhteistoimintaneuvottelut käytiin marraskuun ja joulukuun välisenä aikana palkkahallinnon ulkoistamiseen ja yhtiöittämiseen liittyen.

Työterveyshuollon kustannukset vuodelta 2019 olivat 61.649,11 euroa, johon haetaan Kelan tuki. Työterveyshuollon palvelut tuottaa Työplus Oy.

Henkilöstön määrä on vähentynyt v. 2019 aikana kolmella henkilöllä ja sairauspoissaolot lisääntyneet.

Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain 31.12.2019

Toimintayksikkö	31.12.2019	31.12.2018
Keskushallinto	2	2
Toimisto- ja taloustiimi	10	10
Kouluruokailu ja Jalmiinan ravintopalvelut	12	15
Siivoustoimi	13	14
Sosiaali- ja terveystoimi		
Sivistys-, kasvatus- ja vapaa-aikatoimi	118	116
Tekninen ja ympäristötoimi	12	13
Yhteensä	167	170

Sairauspäivät

-Vuonna 2018 2142 päivää (tapaturmapäiviä 60 ja äitiyslomapäiviä 106)

-Vuonna 2019 2810 päivää (tapaturmapäiviä 14 ja äitiyslomapäiviä 245)

Jokaista kuntaan palvelussuhteessa olevaa, keskimäärin 162 henkilöä, kohden sairauspäiviä oli 17,35 päivää. Vuonna 2018 vastaava luku oli 13,06 päivää, lisäystä 4,29 päivää

Tapaturmapäivät ovat vähentyneet 46 päivällä.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Kunnanvaltuusto on hallintosäännössä määrittellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on edelleen antanut täydentävät ohjeet (13.5.2019 § 102) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollinen johto on tullut huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Selonteko on valmisteltu toimialoittain tehtyjen riskikartoitusten ja niiden pohjalta laadittujen toteutumaraporttien pohjalta osastopäälliköiden ja toimitusjohtajien laatimista yhteenvedoista ja näissä mahdollisesti havaituista puutteista sekä valvonnan kehittämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Tämän lisäksi selonteko perustuu konsernijohdolle muodostuneeseen kokonaiskäsitykseen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta. Selonteossa käydään läpi konsernivalvonnan kohdealueet. Selonteon laatimisessa on otettu huomioon kunta-strategiassa, hallintosäännössä, konserniohjeessa ja muissa toimijoille annetuissa ohjeissa konsernivalvonnalle asetut tavoitteet.

Selonteon laadinnassa kohdealueita ovat olleet:

- toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys
- ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys
- konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi
- tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

6. KUNTAKONSERNEILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi. Vuonna 2019 yhtiön toiminta painottuu erityisesti tarvittavien kehittämistoimenpiteiden esille nostamiseen ja valmisteluun sekä saattamiseen kunnan päätöksentekoon.

Toimitusjohtajan tehtävät sisältyvät kunnanjohtajan tehtävänkuvaan, eikä yhtiöllä ole palkattua työvoimaa.

Tavoite / Elinkeinoelämän mahdollistaminen painopisteellä
Kunnan elinkeinotoiminnan aktivoiminen ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on lokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

Kehitysyhtiön hallitus on valmistellut matkailualan investointihanketta, joka sai kesäkuussa kielteisen päätöksen, hankittu asiantuntijapalveluja Perhon Biolaitos-

hankkeen etenemiseksi ja haettu ratkaisuvaihtoehtoja ruokala- ja majoituspalvelujen vahvistamiseksi kunnassa. Hallitus kuuli ajankohtaiskatsauksen taksiliiketoiminnasta ja on keskustellut Perhon Yrittäjät ry:n toiminnasta yhdessä yrittäjäjärjestön hallituksen jäsenten kanssa. Biolaitoshankkeen toteuttavuus selvityksen raportti kuultiin hallituksessa maaliskuussa.

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulo-rahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositatsauksen yhteydessä.

Toiminnallisen käyttöasteen keskiarvo asunnoissa vuonna 2019 oli 81 %.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulo-rahoituksella. Asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositatsauksen yhteydessä.

Toiminnallisen käyttöasteen keskiarvo oli vuonna 2019 78 %

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulo-rahoituksella. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositatsauksen yhteydessä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Tavoite / Viihtyisä ja vetovoimainen kunta painopisteellä
Yhtiön hallinnassa olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %. Yhtiön taloutta hoidetaan niin, että toiminnan kulut voidaan kattaa tulo-rahoituksella.

Kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ajan tasalla; asuntokannan kuntotason ylläpitäminen on toteutettava vuotuisin peruskorjaustoimin. Raportointi taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä.

TYTÄRYHTEISÖT

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ² (sis.lämpö)	Lämmitys muoto	Lainaa jäljellä Perhon kunta	Lainaa jäljellä Valtiokonttori	
Kiinteistö Oy Perhon Kartano						
- Eeronkuja 2-4, rak. 1988 -1989	15	7,64	kaukolämpö	98 563,63	87 844,49	
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,00	maalämpö	181 140,00		
	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ² (sis.lämpö)	Lämmitys muoto	Lainaa jäljellä Perhon kunta	Lainaa jäljellä Valtiokonttori	
Perhon Opiskelija-asunnot Oy						
- Riihikankaantie 1, rak. 2005	7	8,50	maalämpö	240 000,00		
		9,50				
		(remontoidut as.)				
	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ² (ei sis.lämpö)	Yhtiövastike €/m ²	Lämmitysmuoto	Lainaa	Osakkeiden arvo kunnan kp:ssa
Asunto Oy Rivihiekka						
- Tuomaankuja 2, rak. 1985 - 1992	yht. 9		2,00	sähkölämmitys	ei ole	
- kunta omistaa 65,9 %	6	5,25				274 808,98
- yksityisillä 34,1 %	3					
	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ² (sis.lämpö)	Yhtiövastike €/m ²	Lämmitysmuoto	Lainaa	Osakkeiden arvo kunnan kp:ssa
Asunto Oy Perhonjokiranta						
- Vehtarinkuja 6, rak. 2013	yht. 5		3,30	kaukolämpö	ei ole	
- kunta omistaa 60 %	3	10,00				443 530,95
- yksityisillä 40 %	2					

7. MUUT HAVAINNOT

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota valtuuston asettaman strategisen tavoitteen ”elinympäristön viihtyisyys” ja sen toteuttamiseen tarvittavien resurssien riittävyyteen.

Tarkastuslautakunta haastaa jokaisen kuntalaisen kiinnittämään huomiota elinympäristön viihtyisyyteen.

8. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta ehdottaa kunnanvaltuustolle, että

1. valtuusto hyväksyy vuoden 2019 tilinpäätöksen ja
2. vuoden 2019 taloutta ja hallintoa hoitaneille toimielinten jäsenille ja viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2019

Perhossa 26.5.2020

Matti Kellokoski
puheenjohtaja

Tapani Humalajoki
varajäsen

Valio Huopana
jäsen

Sirkka Joutsen
jäsen

Helena Tiala
jäsen

